

SAMRØÐA

MENN Á MOTOR-SÚKKLU TOSA UM KYNSLIGAN ÁGANG

– Teir eru kraftigir og sterkir, men so hava teir eina lítla bamsu við eisini, sum vísur á, at teir eisini eru bleytir, sigur Gvøðbjørt West, dagligur leiðari og ráðgevi í hjálparfelgasskapinum Kris, um teir fyra motorsúkkklararnar úr Noregi, sum hava vitjað í Føroyum og varpað ljós á kynsligan ágang seinastu dagarnar

Gvøðbjørt West

Annika Kunoy Im
annika@sosialurin.fo

Í mai mánaði í ár vóru limir úr sjálvbodna hjálparfelgasskapinum Kris og luttóku í eini ráðstevnu í Noregi. Har komu tey í samband við nakrar menn úr felgasskapinum Udsatt-mann, sum hefur til endamál at varpa ljós á kynsligan ágang í móti monnum, og at hjálpa monnum, sum hava verið undir kynsligum ágangi.

Hesir mennirnir koyrdu fleiri dagar á motorsúkklu tvørtur í gjøgnum Noreg í 2016 – frá Lindesnes til Lofoten – við filmsliði frá NRK, og tá varð ein dokumentarfilmur gjørdur um ferðina. Eftir ráðstevnuna vórðu mennirnir á motorsúkklu bodnir til Føroya á vitjan, og hetta er nú komið í lag.

– Teir eru kraftigir og sterkir, men so hava teir eina lítla bamsu við eisini, sum vísur á, at teir eisini eru bleytir, sigur Gvøðbjørt West, dagligur leiðari og ráðgevi í hjálparfelgasskapinum Kris.

– Tá tú kemur á eini motorsúkklu, so bæði sæst og hoyrist tú. Fólk halda ofta, at hefur tú verið útsettur fyri kynsligum ágangi, so hefur tú eitt stempul á tær, sum ger, at tú onki megna vegna

stóru skommuna, sum tú berur, sigur Gvøðbjørt West.

– Boðskapur teirra er millum annað, at teir eru sterkir og kunnu koma undan tí, sum teir hava upplivað, og fáa eitt virðiligt og heiðurligt liv, leggur hon afturat

Sein hjáárin

Dagarnir norsku motorsúkkklararnir eru í Føroyum, hava teir millum annað vitjað

að í arrestini í Mjörkadali og í Vesturkirkjuni í Tórshavn, har dokumentarfilmurin hefur verið vístur.

Endamálið við tí er at vísa á, at kynsligur ágangur ofta hefur við sær avgerðir, atburð og kenslur seinni í lívinum, sum eru torførar at skilja, men sum hava sín uppruna í áganginum.

Ein av norsku motorsúkkklarunum hefur verið

fyri ágangi í samkomuhøpi og ynskti tí at vitja eina kirkju. Ein annar av motorsúkkklarunum hefur sitið inni, og ynskti tí møguleikan at tosa við føroyskar fangar um evnið, greiðir Gvøðbjørt West frá.

Serliga tabu hjá monnum

Gvøðbjørt West greiðir frá, at tað eru fleiri gentur enn dreingir, sum eru fyri kynsligum ágangi. Mett verður, at á leið ein út av tíggu børnum hefur verið sett fyri kynsligum ágangi, og hon metir, at 80 prosent av teimum eru gentur og 20 prosent eru dreingir. Hon heldur eisini, at hóast tað er torført hjá bæði kvinnum og monnum at tosa um ágangin, so kann tað verða torførari hjá monnum.

– Menn skulu vera macho og mansligir, og teir hugsa tí ofta, at teir kundu gjørt meir fyri at fyrirbygja áganginum. Tí goyma teir tunga loyndarmálið betri, og tað loyndarmálið er ómetaliga tungt at bera og verður borið inn í vaksnamannaárin, sigur Gvøðbjørt West.

– Byrðan hjá teimum útsettu menniskjunum er stór, skommin forferdilig og avleiðingarnar eru ræðuligar. Missnýttir dreingir fáa ofta

eina samleikakreppu, tí tað ofta eru menn, sum hava missnýtt teir, sigur hon og leggur afturat, at ofta bíða menn fleiri ár, áðrenn teir tosa um ágangin, og ofta eru eisini ógvuslig hjáárin áðrenn teir fáa hjálp.

Tosa um ágang

Tað er neyðugt fyri eitt menniskja, sum hefur verið útsett fyri kynsligum ágangi at tosa um ágangin. Tó, so er tað av ymiskum orsøkum ofta torført at siga nøkrum, hvat hent er.

– Ofta er tó trupult at koma hartil, tí tann misnýtti

verður hóttur. Tann maktin, sum skemmarin hefur á barninum er ómetaliga stór, staðfestir hon álvarsliga.

Gvøðbjørt leggur dent á, at tað er umráðandi at tosa um ágangin, tí jú meir vit tosa um eitt slíkt evni, jú minni tabu verður tað. Hetta hefur hon upplivað tey 18 árin hon hefur arbeitt fyri hjálparfelgasskapin Kris.

– Tá vit tosa um ágangin skilja tey, ið hava verið fyri ágangi, at tað er ikki teimum skuldin og skommin liggur á, men á tí, ið hefur gjørt seg inn á tey, sigur hon.

John Vinther Nissen og Raymond Lønberguttan fyri Kris í Runavík

UM KRIS

KRIS er ein sjálvboðin hjálparfelgasskapur, hvørs endamál er at geva tí misnýtta vegleiðing og hjálp, og at upplýsa um kynsligan ágang. Ítøkiliga arbeiðið hjá Kris er sostatt í tveimum.

KRIS hjálpir og stuðlar ungum og vaksnum, ið hava verið fyri kynsligum ágangi, og næstringum teirra. KRIS kann veita børnum og ungum undir 18 ár, ið hava verið fyri kynsligum ágangi, hjálp í samráð við barnaverndartænastuna.

KRIS upplýsir um kynsligan ágang og um fyrirbygging ímóti kynsligum ágangi.

KRIS arbeiðir málrættað við at gera tey, ið hava verið fyri kynsligum ágangi, før fyri at liva eitt vanligt liv og geva teimum vónina aftur um eina betri framtíð

Av heimasíðuni www.kris.fo